

- Khóa cơ bản 348 Phương pháp luận sáng tạo dành cho sinh viên khoa Công nghệ thực phẩm, Trường đại học kỹ thuật công nghệ (HuTech), khai giảng ngày 13/05/2009.
- Khóa 350 sơ cấp PPLST dành cho các cán bộ lãnh đạo phòng, ban, chuyên viên công ty MASAN đã khai giảng ngày 06/06/2009 tại tòa nhà eTown 2. Lớp học diễn ra vào các ngày thứ bảy hàng tuần.
- TSK đang chiêu sinh khóa 351 học vào các buổi tối thứ hai, thứ sáu hàng tuần. Ngày khai giảng: 24/07/2009.
- Thầy Dũng đã hoàn thành quyển bảy với nhan đề “*Các quy luật phát triển hệ thống (Các quy luật sáng tạo và đổi mới)*” của bộ sách “*Sáng tạo và đổi mới*”. Dưới đây là lời nói đầu của quyển bảy:

LỜI NÓI ĐẦU CỦA QUYỂN BẢY:

“CÁC QUY LUẬT PHÁT TRIỂN HỆ THỐNG (CÁC QUY LUẬT SÁNG TẠO VÀ ĐỔI MỚI)”

Quyển bảy của bộ sách “*Sáng tạo và đổi mới*” trình bày các quy luật phát triển hệ thống. Các quy luật này còn có thể gọi là các quy luật sáng tạo và đổi mới. Bởi vì, sáng tạo và đổi mới tạo ra sự phát triển và trong mỗi sự phát triển, hiểu theo nghĩa tốt đẹp của từ “*phát triển*”, bạn đều có thể tìm thấy “*sự có mặt đồng thời của tính mới và tính ích lợi, được các hệ thống liên quan tiếp nhận một cách đầy đủ, ổn định và bền vững*”.

Trên thực tế, có những sự phát triển do con người tạo ra (ví dụ, các phát triển trong các lĩnh vực khoa học, kỹ thuật, văn học, nghệ thuật, kinh tế, xã hội...) và có những sự phát triển không có sự tham gia của con người (ví dụ, các tiến hóa, phát triển của các giống, loài sinh học trong tự nhiên).

Tuy sự phát triển diễn ra một cách đa dạng về nhiều mặt, G.S. Altshuller cho rằng xử lý tốt các thông tin về sự phát triển, các nhà nghiên cứu có thể tìm ra các quy luật phát triển của các hệ thống nói chung, chứ không chỉ dành riêng cho một loại hệ thống cụ thể nào. Bằng các nghiên cứu của mình dựa trên việc theo dõi sự phát triển của nhiều loại hệ thống, có kế thừa những nghiên cứu liên quan, G.S. Altshuller đã đưa ra chín quy luật phát triển hệ thống, mà nội dung và các ứng dụng của chúng được người viết trình bày trong quyển bảy này.

Các quy luật phát triển hệ thống đóng vai trò nền tảng trong TRIZ (Lý thuyết giải các bài toán sáng chế). Ở mức độ khái quát tương đối cao, do vậy, phạm vi áp dụng rộng, các quy luật phát triển hệ thống giúp xây dựng cơ chế định hướng trong tư duy sáng tạo, mà không có cơ chế này lại là nhược điểm cơ bản nhất của phương pháp thử và sai. Có thể nói, TRIZ nói chung và các quy luật phát triển hệ thống nói riêng là cách tiếp cận duy nhất hiện nay trong lĩnh vực sáng tạo và đổi mới, nhắm đến xây dựng phương pháp luận, không phải cải tiến, mà thay thế phương pháp thử và sai. Điều này giúp người giải quyết vấn đề và ra quyết định tăng năng suất và hiệu quả tư duy sáng tạo của mình một cách đáng kể so với các phương pháp sáng tạo không phải của TRIZ, mà những phương pháp đó, chủ yếu, nhắm đến cải tiến phương pháp thử và sai, bằng cách khắc phục các nhược điểm không cơ bản của phương pháp thử và sai.

Các phương pháp (hiểu theo nghĩa rộng) sáng tạo và đổi mới, đã được người viết trình bày trong các quyển bốn, năm, sáu và sẽ được trình bày thêm trong các quyển tám, chín, là những công cụ giúp cải tiến, tạo ra sự phát triển của các hệ thống. Tuy nhiên, việc sử dụng các phương pháp sáng tạo và đổi mới chỉ thực sự đạt hiệu quả cao khi việc sử dụng đó được định hướng bởi các quy luật phát triển hệ thống. Điều này có nghĩa, một mặt, nếu đi từ khái quát đến cụ thể, từ chung đến riêng, các quy luật phát triển hệ thống quy định cần sử dụng các phương pháp sáng tạo và đổi mới nào trong các hoàn cảnh cụ thể, để có được sự phát triển phù hợp quy luật khách quan. Mặt khác, nếu đi từ cụ thể lên khái quát, người giải bài toán phải luôn ý thức rằng, mình sử dụng phương pháp sáng tạo và đổi mới cụ thể nào đó, là nhằm đưa hệ có trong bài toán phát triển theo các quy luật phát triển khách quan, chứ không phải theo ý muốn chủ quan.

Toàn bộ quyển bảy trình bày các quy luật phát triển hệ thống, những vấn đề liên quan và được sắp xếp thành một chương: Chương 14.

Trong mục 14.1, người viết đề cập khái niệm quy luật và nêu một số điểm cần chú ý về quy luật trong việc hiểu và áp dụng các quy luật nói chung. Điều này cần thiết vì, khi suy nghĩ giải quyết vấn đề và ra quyết định trên thực tế, người giải không chỉ sử dụng các quy luật phát triển hệ thống được trình bày trong quyển bảy này, mà còn phải sử dụng các quy luật khác, kể cả các quy luật thuộc các lĩnh vực chuyên môn, nghiệp vụ của mình. Sự đa dạng của các quy luật đòi hỏi người sử dụng phải có sự đa dạng về cách hiểu, cách áp dụng tương ứng. Không chú ý đến điểm này, người sử dụng quy luật có thể dùng các quy luật ra ngoài phạm vi áp dụng của chúng, dẫn đến sự trả giá.

Mục 14.2. *Các quy luật phát triển hệ thống (các quy luật sáng tạo và đổi mới)* trình bày lời phát biểu, diễn giải nội dung có kèm theo các thí dụ minh họa cho từng quy luật phát triển hệ thống. Đồng thời, người viết cũng trình bày các “phản thí dụ”, hiểu theo nghĩa, nếu không tuân thủ các quy luật phát triển hệ thống, hệ thống có trong các thí dụ đó có thể phải trả giá đắt như thế nào.

Các quy luật phát triển hệ thống không đứng độc lập mà chúng có thể tạo tiền đề, hỗ trợ, bổ sung cho nhau. Trong một số trường hợp, chúng có thể tạo mâu thuẫn của sự phát triển cần phải giải quyết. Các mối liên hệ nói trên giữa các quy luật phát triển hệ thống được phân tích trong mục 14.3. *Hệ thống các quy luật phát triển hệ thống.*

Tương tự như mục 14.3 nói về các mối liên kết, mục 14.4 đề cập đến các mối liên kết khác: Các mối liên kết giữa các quy luật phát triển hệ thống và các phương pháp, thủ thuật (nguyên tắc) sáng tạo cơ bản.

Mục 14.5. *Thay cho tổng kết: Các ích lợi (công dụng) của hệ thống các quy luật phát triển hệ thống* phác họa tổng quan các bước cần làm nếu định áp dụng các quy luật phát triển hệ thống một cách bài bản vào một hệ thực tế được chọn, chứ không phải đi giải các bài toán lẻ tẻ, kiểu “rách đầu vá đố” một cách bị động.

Cuối cùng là phần PHỤ LỤC gồm các bài báo được sưu tầm. Bạn đọc có thể xem những thông tin này như những bài tập để bình luận chúng dựa trên những kiến thức PPLSTVĐM đã học cho đến nay.